

Εγραψα χθες ότι οι επισκέψεις στο Σούλι θα πρέπει να είναι υποχρεωτικές, αλλά πρώτα το κράτος θα πρέπει να κάνει πιο εύκολο το ταξίδι και να προσφέρει περισσότερες ευκολίες στους ταξιδιώτες. Εκτός από ένα φτωχικό καφενεδάκι μόνο κι' έρμο αφού δεν πάει κανείς, δεν είδα τίποτε που να ελκύει τον επισκέπτη, ούτε ένα ενθύμιο για ν' αγοράσω δεν βρήκα, μα προπαντός να μην υπάρχει ένα μουσείο που να καταγράφει την Ιστορία του Σουλίου. Υπάρχει ένα κοινοτικό γραφείο, αλλά ήταν κλειστό. Τελοσπάντων, η πατρίδα μας αυτή τη στιγμή αντιμετωπίζει πιο σοβαρά προβλήματα.

Μετά το Σούλι επόμενος σταθμός ήταν ο ποταμός Αχέροντας. Αν έχετε ξεχάσει αυτά που διαβάσατε στο σχολείο, σας υπενθυμίζω ότι σύμφωνα με την παράδοση ο Αχέρων είχε θεϊκή καταγωγή και προκάλεσε την οργή του Δία όταν έδωσε, κατά την Τίτανομαχία, νερό στους Τίτανες για να ξεδιψάσουν. Ο Δίας τον κατάδικασε να μένει αιώνια κάτω από τη γη ενώ μαύρισε και πύκρανε τα νερά του. Σ' αυτό οφείλεται και η ονομασία του ως Μαυροπόταμος. Εναλλακτικά ονομαζόταν και Φαναριώτικος ή Καμαριώτικο ποτάμι.

Το όνομα Αχέροντας προέρχεται από τη λέξη «άχος» που σημαίνει θλίψη. Ο Αχέροντας ήταν το ποτάμι το οποίο έπρεπε να διασχίσουν οι ψυχές κατά το ταξίδι τους για το βασίλειο του Πλούτωνα. Ο Ερμής, ως ψυχοπομπός, έφερνε τις ψυχές και τις παρεδίδε στο γέρο-βαρκάρον, το Χάροντα. Ο Χάροντας παραλάμβανε τις ψυχές μέσω του πορθμείου του αμοιβόμενος με έναν οβολό από κάθε νεκρό για να καταλήξουν στα έγκατα της Αχερούσιας Λίμνης. Το σκοτεινό και υγρό βασίλειο του Κάτω Κόσμου βρίσκεται στο σημείο που σμίγουν τα τρία ποτάμια, ο Αχέροντας ο Κωκυτός και ο Πυριφλεγέθοντας όπως σημειώνει και ο Όμηρος: «Εκεί ο Πυριφλεγέθοντας στου Αχέροντα το ρέμα κυλείται με τον Κωκυτό που πέφτει από τη Στύγα κι ο βράχος που βαρύβροντα τα δυο ποτάμια σμίγουν». Το μήκος του Κωκυτού είναι περίπου 26 χιλ. και ενώνεται με τον ποταμό Αχέροντα στο χωριό Μεσοπόταμος.

Το όνομά του προέρχεται από τη λέξη κωκύω που σημαίνει θρηνώ και υποδηλώνει τους επιθανάτιους θρήνους. Ο Πυριφλεγέθοντας πήγαζε από το σημείο που βρίσκεται η Μονή Αγίας Παρασκευής Μπούντας και

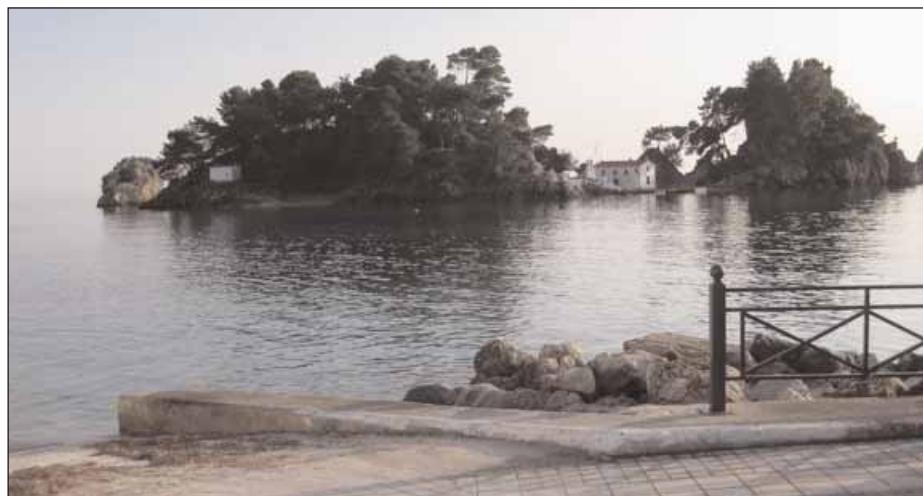
Επιμέλεια ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΗ

Κόσμια και... μη

κατευθυνόταν βορειοδυτικά μέσα στην Αχερουσία Λίμνη αργά, φωσφορίζοντας. Εξαφανίστηκε μετά την αποξήρανση του έλους της Μπούντας. Το όνομά του προέρχεται από τις λέξεις πυρ και φλέγομαι υποδηλώνοντας τη φωτιά της Κόλα-

να". Μάλλον στον παράδεισο θα πρέπει να μεταφέρει τις ψυχές και μείς βρήκαμε έναν μικρό παράδεισο στην όχθη του κάτω από τα πλατάνια. Μια φιλικότατη ταβερνιάρισσα μάς πρόσφερε τις πιο γευστικές χοιρινές μπριζόλες που έχω φάει ψημ-

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΜΙΑΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Ταξίδι στην μεγαλοπρεπή Ηπειρο: Από το Σούλι στους Αγιους Σαράντα ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΧΕΡΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΓΑ

Αποψη τής Πάργας.

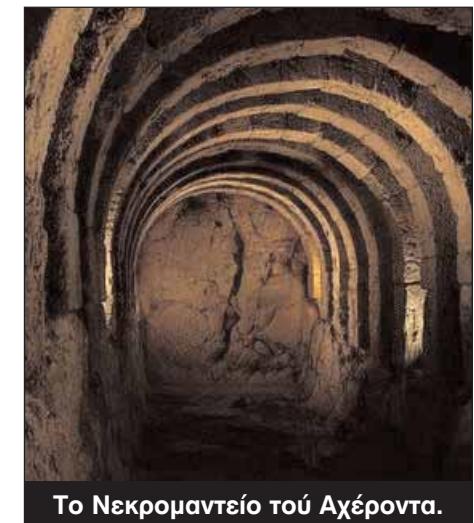
σης. Γι' αυτό ο Πυριφλεγέθων είναι γνωστός και ως πύρινος ποταμός.

Ο Αχέροντας που είδα εγώ όχι μόνο δεν είχε μαύρο χρώμα, αλλά ένα πολύ γλυκό γαλανό και θάλεγα πως με το άσπρο κυματάκι του έχει τα χρώματα τής σημαίας μας. Εχοντας δει πολλούς ποταμούς μικρούς και μεγάλους που μοιάζουν με κυλιόμενη λάσπη, η ομορφιά του Αχέροντα δεν δικαιολογεί τον θλιβερό μύθο σαν "το ποτάμι το οποίο έπρεπε να διασχίσουν οι ψυχές κατά το ταξίδι τους για το βασίλειο του Πλούτωνα

μένες στα κάρβουνα και τις έγνοιες τού κόσμου πήρε το ποτάμι..."

Υστερά από μια σύντομη επίσκεψη στη "Σκάλα τής Τζαβέλαινας" για να δω τα επικινδυνά μονοπάτια που έπρεπε να διασχίσουν οι Σουλιώτες και Σουλιώτισσες, επισκεφθήκαμε το αρχαίο Νεκρομαντείο του Αχέροντα που βρίσκεται στο χωριό Μεσοπόταμος, του Νομού Πρεβέζης. Είναι χτισμένο στην κορυφή ενός λόφου, στον οποίο κατέληγαν οι επισκέπτες από το Ακρωτήρι Χειμέριο του χωριού Αμμουδιά, για να επικοινωνήσουν με τις ψυχές των αγαπημένων τους προσώπων. Ο Όμηρος στην Οδύσσεια περιγράφει αναλυτικά την περιοχή κατά την κάθοδο του Οδυσσέα στον Άδη.

Καταλυτικός για τη μαντεία ήταν ο ρόλος των ιερέων, οι οποίοι επεδίωκαν συζητήσεις με τους επισκέπτες για να γνωρίσουν τις προθέσεις τους και να δώσουν τις ανάλογες απαντήσεις, καθώς και η ιεροτελεστί-

Το Νεκρομαντείο τού Αχέροντα.

α που ακολουθούνταν. Υπέβαλαν τους επισκέπτες σε ψυχολογικές και σωματικές δοκιμασίες είτε με τη δαιδαλώδη, επιβλητική κατασκευή του μαντείου και τις σκοτεινές γεμάτες υγρασία αίθουσες είτε με δίαιτα και με τη βοήθεια κυάμων που μασούσαν ώστε να θολώνουν το μυαλό τους και να εξάπτουν τη φαντασία τους. Για να λάβει ο επισκέπτης απάντηση από την ψυχή έπρεπε να τελέσει προσφορές και να τη βγάλει από τη λήθη δίνοντάς της να πει αίμα. Αξιοσημείωτη είναι η αναφορά του Ομήρου σύμφωνα με την οποία η μάνα του Οδυσσέα δεν τον αναγνώρισε παρά μόνο όταν ήπιε από το αίμα της προσφοράς.

Ομως εμείς δεν μπορέσαμε να μπούμε στο Νεκρομαντείο επειδή φτάσαμε εκεί στις 3.20 και οι σοφοί που κυβερνούν την πατρίδα μας σε κάθε τομέα αποφάσισαν ότι αυτός ο σημαντικός τουριστικός προορισμός πρέπει ν' ανοίγει στις 8.30 το πρωί και να κλείνει στις 3 το "μεσημέρι" σύμφωνα με τα ελληνικά δεδομένα. Και ρωτώ εγώ ο αφελής ποιός θα ξεσηκωθεί να επισκεφθεί το Νεκρομαντείο στις 8.30 το πρωί; Χρειάζεται ευφυία για να ανοίγει ο χώρος στις 9 και να κλείνει στις 4.30 πριν νυχτώσει τον χειμώνα;

Αφού φάγαμε πόρτα ύστερα από μια αρκετά μεγάλη διαδρομή, από την Μιχάλης οδήγησε μέχρι την Πάργα, το μαγευτικό αυτό τοπίο που μόλυνε ανεπανόρθωτα ο τουρισμός. Είναι πραγματικά εξοργιστικό, η φύση να σου χαρίζει τέτοιο μεγαλείο με μαστοριά φτιαγμένο κι' εσύ να στήνεις παράγκες για να πουλάς κεμπάπια.

Το γνωρίζω ότι ο τουρισμός είναι η μεγάλη βιομηχανία τής Ελλάδας και θα ήμουν χαζός αν υποστήριζα ότι δεν πρέπει να εκμεταλλευτούμε τις απαράμιλλες ομορφιές της, αλλά πρέπει να υπάρχει και κάποιο μέτρο, αυτό ακριβώς που λείπει από τον Ελληνα. Η Πάργα είναι μια ζωγραφία με την παραλία της και τα αμφιθεατρικά κτισμένα σπίτια της, αλλά αν έλλειπαν οι ασχήμιες των παραγκών τί καλά που θάταν...

ΑΥΡΙΟ η συνέχεια.

* Καλό!

- Γιατί μια ξανθιά βγάζει δίπλωμα οδήγησης τανκ;
- Για να μπει στο πολυτεχνείο.

Ακόμη ένα:

Δυο ξανθιές προσπαθούν να παραβιάσουν την κλειδαριά του αυτοκινήτου γιατί έχουν ξεχάσει τα κλειδιά μέσα στο αμάξι.

- Κάνε γρήγορα, λέει η μία. Αρχίζει να βρέχει και η οροφή του αυτοκινήτου είναι ανοιχτή!

Μια άποψη τού ποταμού Αχέροντα.